

Architektura systemów komputerowych

Mariusz Wiśniewski

Politechnika Świętokrzyska w Kielcach
Katedra Informatyki

Ścieżka danych

Plan wykładu

1. Ścieżka danych – wstęp.
2. Ścieżki danych dla instrukcji różnych typów.
3. Projekt μP – ścieżka danych.
4. Synteza ścieżki danych.

Cele

Znajomość architektury oraz technik projektowania mikroprocesorów. Poznanie pojęć: ścieżki danych i kontrolera.

Ścieżka danych – wstęp

Ścieżka danych

podstawowe wiadomości na temat ścieżki danych

- wstęp
- moduły

Procesor składa się z wielu autonomicznych układów. Jednymi z nich są moduły biorące bezpośredni udział w przetwarzaniu danych.

Pojęcia:

- ścieżka danych
- jednostki funkcjonalne
- szyna systemowa

Ścieżka danych

podstawowe wiadomości na temat ścieżki danych

- wstęp
- moduły

Procesor składa się z wielu autonomicznych układów. Jednymi z nich są moduły biorące bezpośredni udział w przetwarzaniu danych.

Pojęcia:

- ścieżka danych
- jednostki funkcjonalne
- szyna systemowa

Przetwarzanie danych wymaga zastosowania jednostek obliczeniowych i pamiętających, takich jak:

- jednostki arytmetyczne i logiczne,
- mnożarki / dzielarki,
- rejestry i **bufory danych**,

które łącznie stanowią ścieżkę danych. Przepływ danych w ścieżce organizuje **kontroler**.

Ścieżka danych

podstawowe wiadomości na temat ścieżki danych

– wstęp

Procesor składa się z wielu autonomicznych układów. Jednymi z nich są moduły biorące bezpośredni udział w przetwarzaniu danych.

– moduły

Pojęcia:

- ścieżka danych
- jednostki funkcjonalne
- szyna systemowa

Przetwarzanie danych wymaga zastosowania jednostek obliczeniowych i pamiętających, takich jak:

- jednostki arytmetyczne i logiczne,
  - mnożarki / dzielarki,
  - rejestry i bufory danych,
- które łącznie stanowią ścieżkę danych. Przepływ danych w ścieżce organizuje kontroler.

W procesorze do ścieżki danych zalicza się również następujące **bloki funkcjonalne**:

- rejestr rozkazów (**IR**),
- licznik programu (**PC**),
- rejestr adresowy pamięci (**MAR**),
- rejestr danych pamięci (**MBR**).

Zależnie od stopnia złożoności architektury CPU konstrukcyjnie powyższe jednostki mogą zostać wykonane w postaci pojedynczego rejestru lub bloku funkcjonalnego, posiadającego znacznie bardziej rozbudowaną mechanikę pracy.

Ścieżka danych

podstawowe wiadomości na temat ścieżki danych

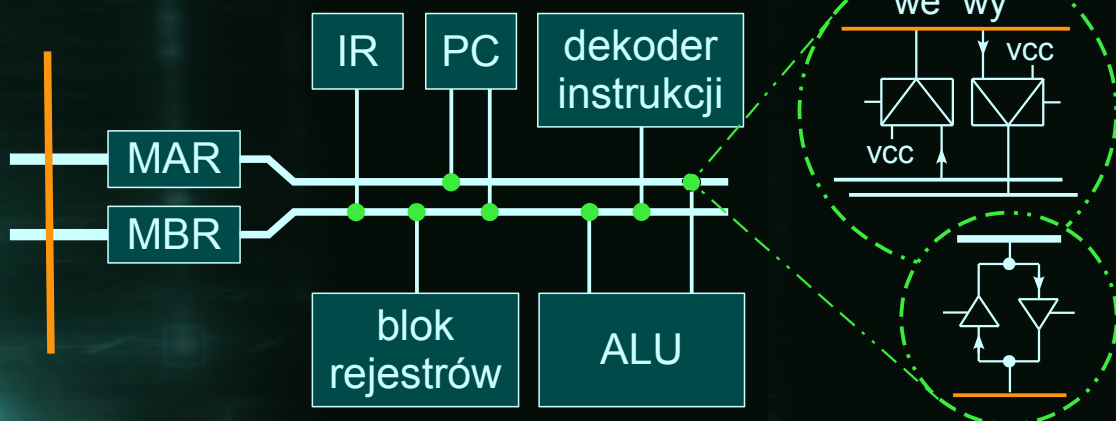
- wstęp
- moduły

Procesor składa się z wielu autonomicznych układów. Jednymi z nich są moduły biorące bezpośredni udział w przetwarzaniu danych.

Pojęcia:

- ścieżka danych
- jednostki funkcjonalne
- szyna systemowa

Elementarną jednostką konstrukcyjną ścieżki danych jest magistrala systemowa CPU, łącząca ze sobą wszystkie moduły ścieżki.

Magistrala systemowa wykorzystywana jest:

- do transferów danych między rejestrami CPU,
- w operacjach arytmetycznych i logicznych,
- podczas operacji odczytu danych z pamięci RAM,
- w czasie zapisu danych do pamięci RAM.

Przetwarzanie danych wymaga zastosowania jednostek obliczeniowych i pamiętających, takich jak:

- jednostki arytmetyczne i logiczne,
  - mnożarki / dzielarki,
  - rejestry i bufony danych,
- które łącznie stanowią ścieżkę danych. Przepływ danych w ścieżce organizuje kontroler.

W procesorze do ścieżki danych zalicza się również następujące bloki funkcjonalne:

- rejestr rozkazów (IR),
- licznik programu (PC),
- rejestr adresowy pamięci (MAR),
- rejestr danych pamięci (MBR).

Zależnie od stopnia złożoności architektury CPU konstrukcyjnie powyższe jednostki mogą zostać wykonane w postaci pojedynczego rejestru lub bloku funkcjonalnego, posiadającego znacznie bardziej rozbudowaną mechanikę pracy.

Ścieżka danych

podstawowe wiadomości na temat ścieżki danych

- wstęp
- moduły

W przypadku procesora projekt ścieżki danych rozpoczyna się od jej najbardziej podstawowego elementu. W miarę postępowania prac projektowych w ścieżce danych znajdzie się coraz więcej modułów.

Moduły:

- rejestru PC
- rejestru IR

Ścieżka danych

podstawowe wiadomości na temat ścieżki danych

- wstęp
- moduły

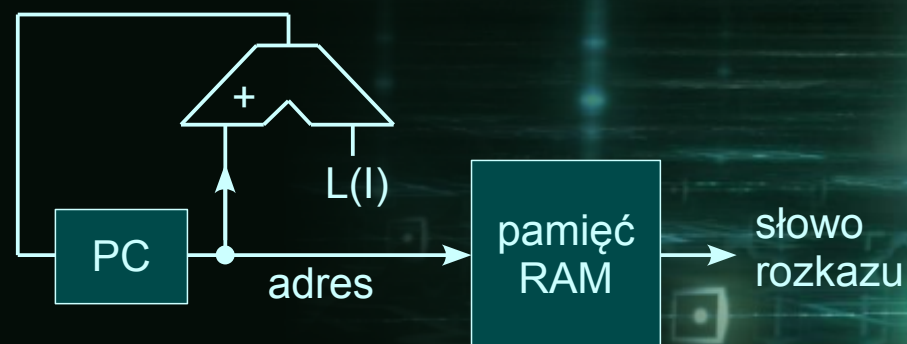
W przypadku procesora projekt ścieżki danych rozpoczyna się od jej najbardziej podstawowego elementu. W miarę postępowania prac projektowych w ścieżce danych znajdzie się coraz więcej modułów.

Moduły:

- rejestru PC
- rejestru IR

Rejestr PC wskazuje miejsce w pamięci, z którego zostanie pobrany następny rozkaz po wykonaniu bieżącego. Rejestr będzie podlegał zmianom w następujących przypadkach:

- po wykonaniu „zwykłej” instrukcji,
- po wykonaniu instrukcji modyfikującej kolejność wykonania rozkazów.

Wartości $L(I)$ oznaczają liczbę bajtów (słów) jakie należy dodać do bieżącej wartości PC, aby po wykonaniu instrukcji możliwe było pobranie następnego rozkazu.

Ścieżka danych

podstawowe wiadomości na temat ścieżki danych

– wstęp

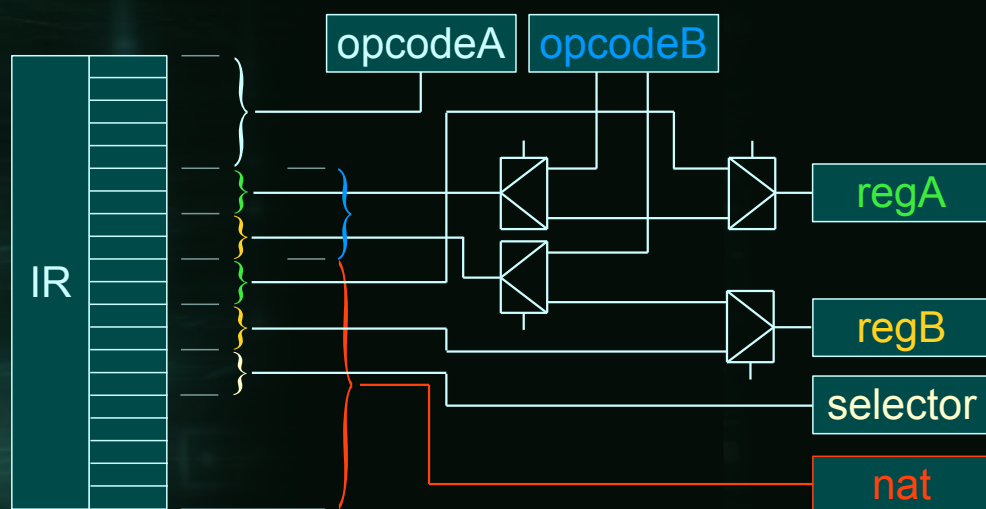
– moduły

W przypadku procesora projekt ścieżki danych rozpoczyna się od jej najbardziej podstawowego elementu. W miarę postępowania prac projektowych w ścieżce danych znajdzie się coraz więcej modułów.

Moduły:

- rejestru PC
- rejestru IR

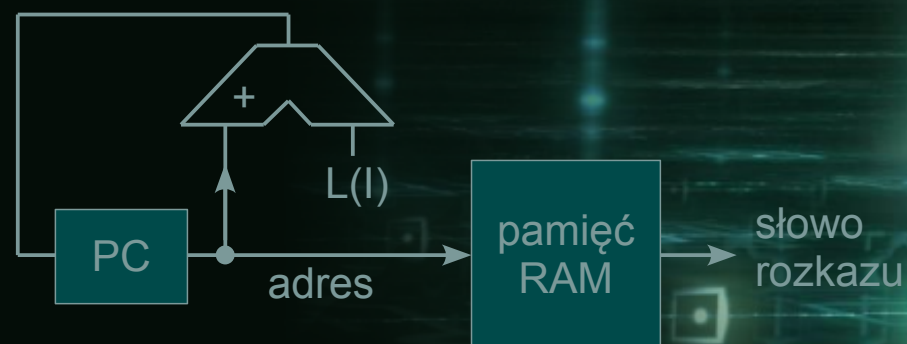
Rejestr IR przechowuje pobrany rozkaz. W praktyce stanowi zbiór rejestrów **adresowanych bitowo**.

Zależnie od modelu rozkazu, wartość natychmiastowa może być przekazana jako osobne słowo. W takim przypadku obecność dedykowanego rejestru na takie dane jest opcjonalna.

Rejestr PC wskazuje miejsce w pamięci, z którego zostanie pobrany następny rozkaz po wykonaniu bieżącego. Rejestr będzie podlegał zmianom w następujących przypadkach:

- po wykonaniu „zwykłej” instrukcji,
- po wykonaniu instrukcji modyfikującej kolejność wykonania rozkazów.

Wartości $L(I)$ oznaczają liczbę bajtów (słów) jakie należy dodać do bieżącej wartości PC, aby po wykonaniu instrukcji możliwe było pobranie następnego rozkazu.

Ścieżki danych dla instrukcji różnych typów

Ścieżki danych instrukcji

przykładowa ścieżka danych dla R-instrukcji

- R-instrukcja
- I-instrukcja
- C-instrukcja

Operandami R-instrukcji są rejestry. Zazwyczaj niemal wszystkie tego typu rozkazy mają wspólną ścieżkę danych.

Pojęcia:

- blok rejestrów
- konstrukcja

Ścieżki danych instrukcji

przykładowa ścieżka danych dla R-instrukcji

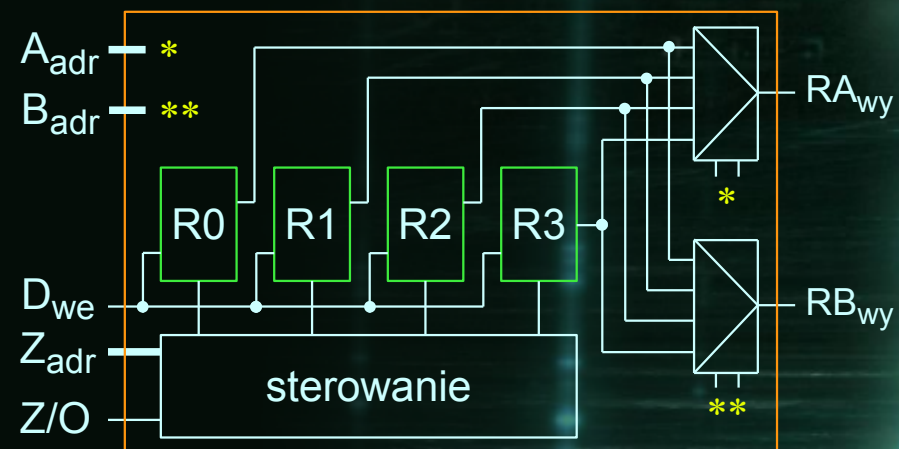
- R-instrukcja
- I-instrukcja
- C-instrukcja

Operandami R-instrukcji są rejestry. Zazwyczaj niemal wszystkie tego typu rozkazy mają wspólną ścieżkę danych.

Pojęcia:

- blok rejestrów
- konstrukcja

Jednym z podstawowych elementów ścieżki danych jest blok rejestrów (ang. register file).

Powyższy blok rejestrów wykonuje:

- zapis do jednego rejestru,
- odczyt jednego z rejestrów,
- odczyt z dwóch rejestrów.

Blok rejestrów może składać się z bardziej złożonych jednostek, które mogą wykonać inne operacje na swojej zawartości, np. funkcję logiczną lub arytmetyczną z danymi wejściowymi lub inkrementację / dekrementację.

Ścieżki danych instrukcji

przykładowa ścieżka danych dla R-instrukcji

- R-instrukcja
- I-instrukcja
- C-instrukcja

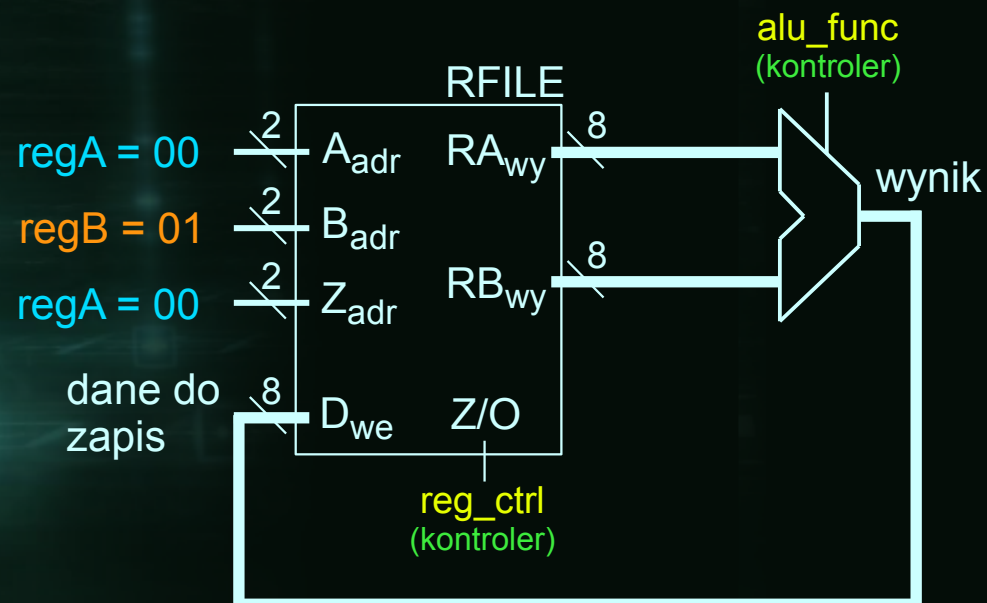
Operandami R-instrukcji są rejestry. Zazwyczaj niemal wszystkie tego typu rozkazy mają wspólną ścieżkę danych.

Pojęcia:

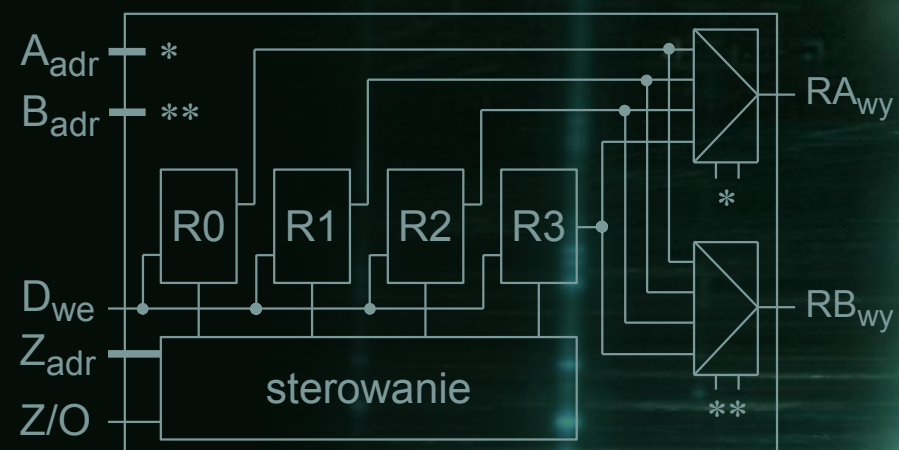
- blok rejestrów
- konstrukcja

Rozkaz:

ccc cccc- rr -- rr --
001 01010 00 11 01 00 - np. $R=R+R$

Jednym z podstawowych elementów ścieżki danych jest blok rejestrów (ang. register file).

Powyższy blok rejestrów wykonuje:

- zapis do jednego rejestru,
- odczyt jednego z rejestrów,
- odczyt z dwóch rejestrów.

Blok rejestrów może składać się z bardziej złożonych jednostek, które mogą wykonać inne operacje na swojej zawartości, np. funkcję logiczną lub arytmetyczną z danymi wejściowymi lub inkrementację / dekrementację.

Ścieżki danych instrukcji

przykładowa ścieżka danych dla I-instrukcji

- R-instrukcja
- I-instrukcja
- C-instrukcja

Wartość natychmiastowa w instrukcjach może posłużyć jako argument lub część adresu. Wtedy rejestry mogą brać udział w adresowaniu pamięci.

Instrukcje:

- odczyt danych
- zapis danych

Ścieżki danych instrukcji

przykładowa ścieżka danych dla I-instrukcji

- R-instrukcja
- I-instrukcja
- C-instrukcja

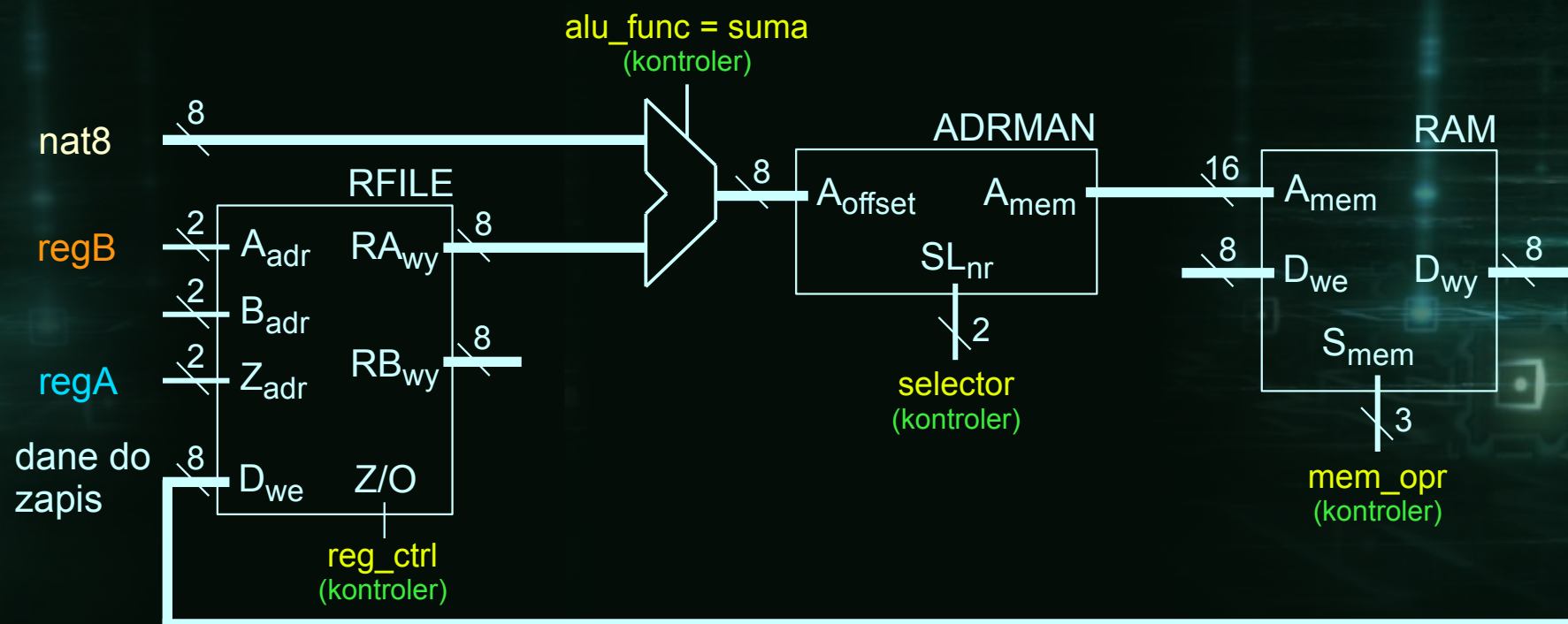
Wartość natychmiastowa w instrukcjach może posłużyć jako argument lub część adresu. Wtedy rejestry mogą brać udział w adresowaniu pamięci.

Instrukcje:

- odczyt danych
- zapis danych

Rozkaz:

ccc cccc- rr sl rr -- (nat8)
 011 01110 10 01 00 00 10110001 - np. $R = \text{sl}:[R + \text{nat}]$

Ścieżki danych instrukcji

przykładowa ścieżka danych dla I-instrukcji

- R-instrukcja
- I-instrukcja
- C-instrukcja

Wartość natychmiastowa w instrukcjach może posłużyć jako argument lub część adresu. Wtedy rejestry mogą brać udział w adresowaniu pamięci.

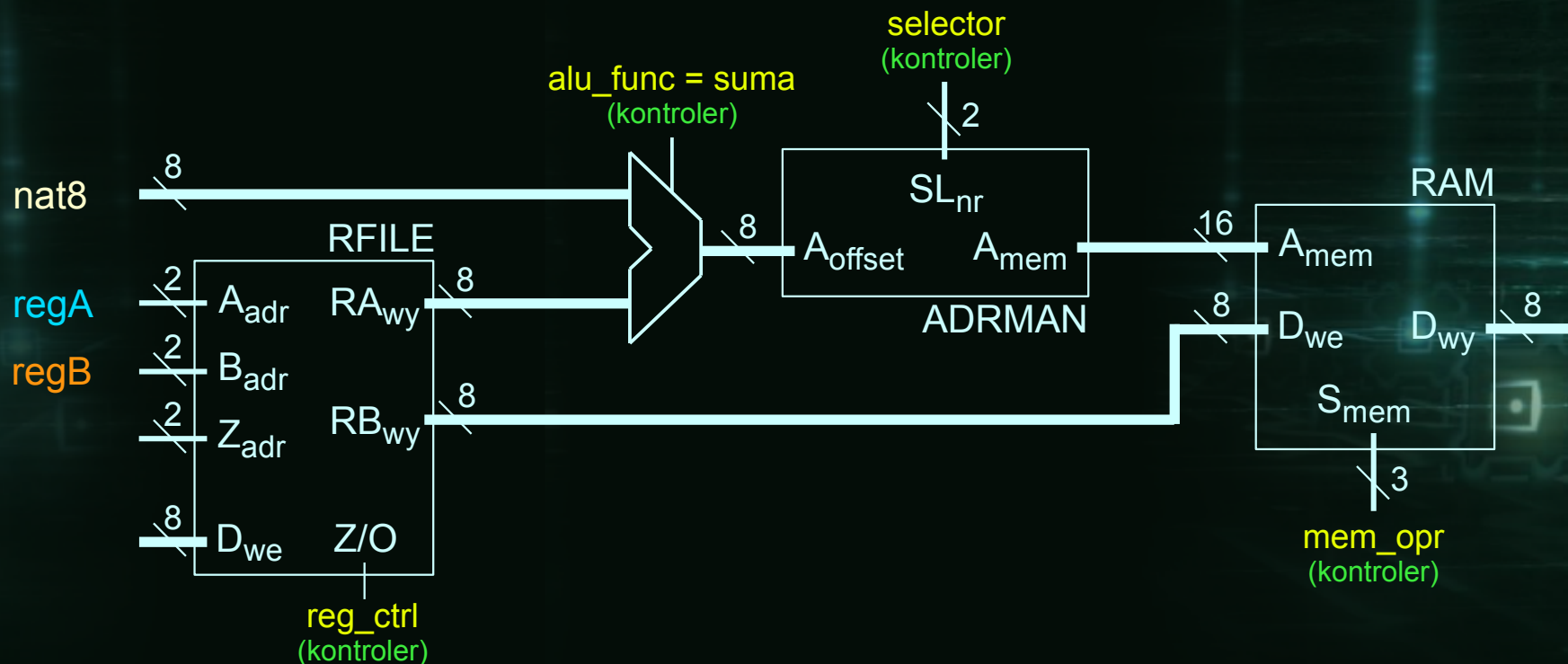
Instrukcje:

- odczyt danych
- zapis danych

Rozkaz:

cc sl rr rr (nat8)

10 10 10 00 01110011 - np. sl:[R+nat]=R

Ścieżki danych instrukcji

przykładowa ścieżka danych dla C-instrukcji

- R-instrukcja
- I-instrukcja
- C-instrukcja

Rozkazy zmieniające porządek wykonania instrukcji występują w dwóch wariantach: wewnątrz segmentowe (bliskie) oraz dalekie.

Instrukcje:

- skok bliski
- skok daleki

Ścieżki danych instrukcji

przykładowa ścieżka danych dla C-instrukcji

- R-instrukcja
- I-instrukcja
- C-instrukcja

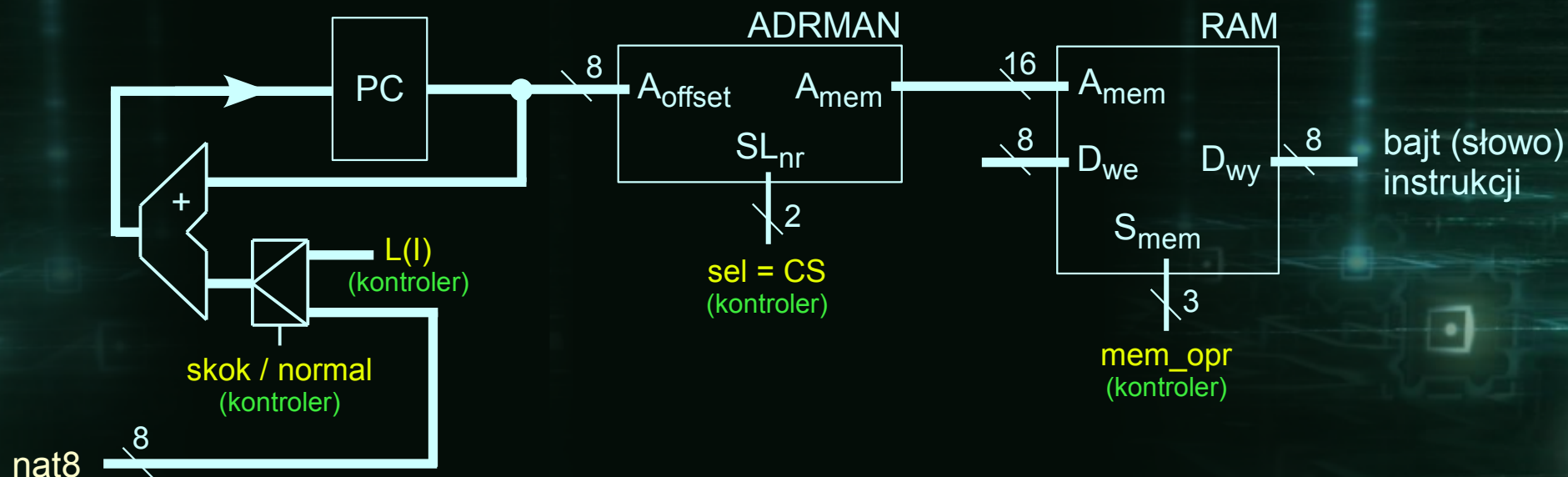
Rozkazy zmieniające porządek wykonania instrukcji występują w dwóch wariantach: wewnątrz segmentowe (bliskie) oraz dalekie.

Instrukcje:

- skok bliski
- skok daleki

Rozkaz:

cc -- cccc (nat8)
11 00 1100 00001111 - jge PC+15

Ścieżki danych instrukcji

przykładowa ścieżka danych dla C-instrukcji

- R-instrukcja
- I-instrukcja
- C-instrukcja

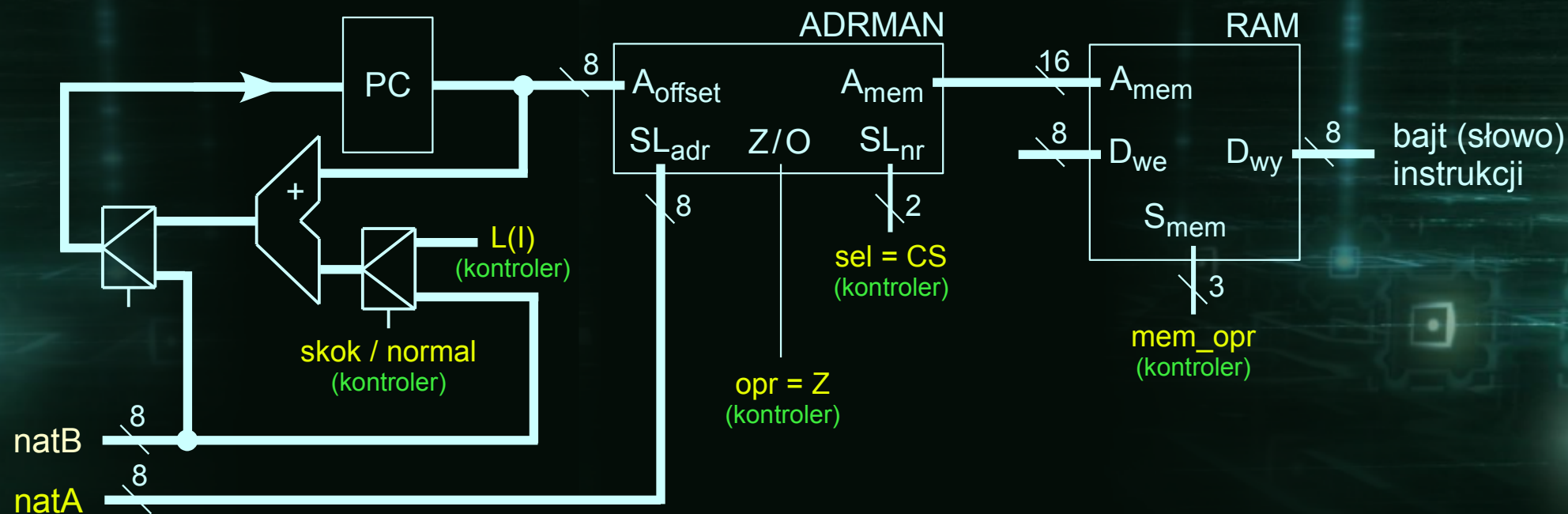
Rozkazy zmieniające porządek wykonania instrukcji występują w dwóch wariantach: wewnątrz segmentowe (bliskie) oraz dalekie.

Instrukcje:

- skok bliski
- skok daleki

Rozkaz:

ccc mcc cc (natA) (natB)
000 111 11 00001111 11011100 - jmp far sel:ofs

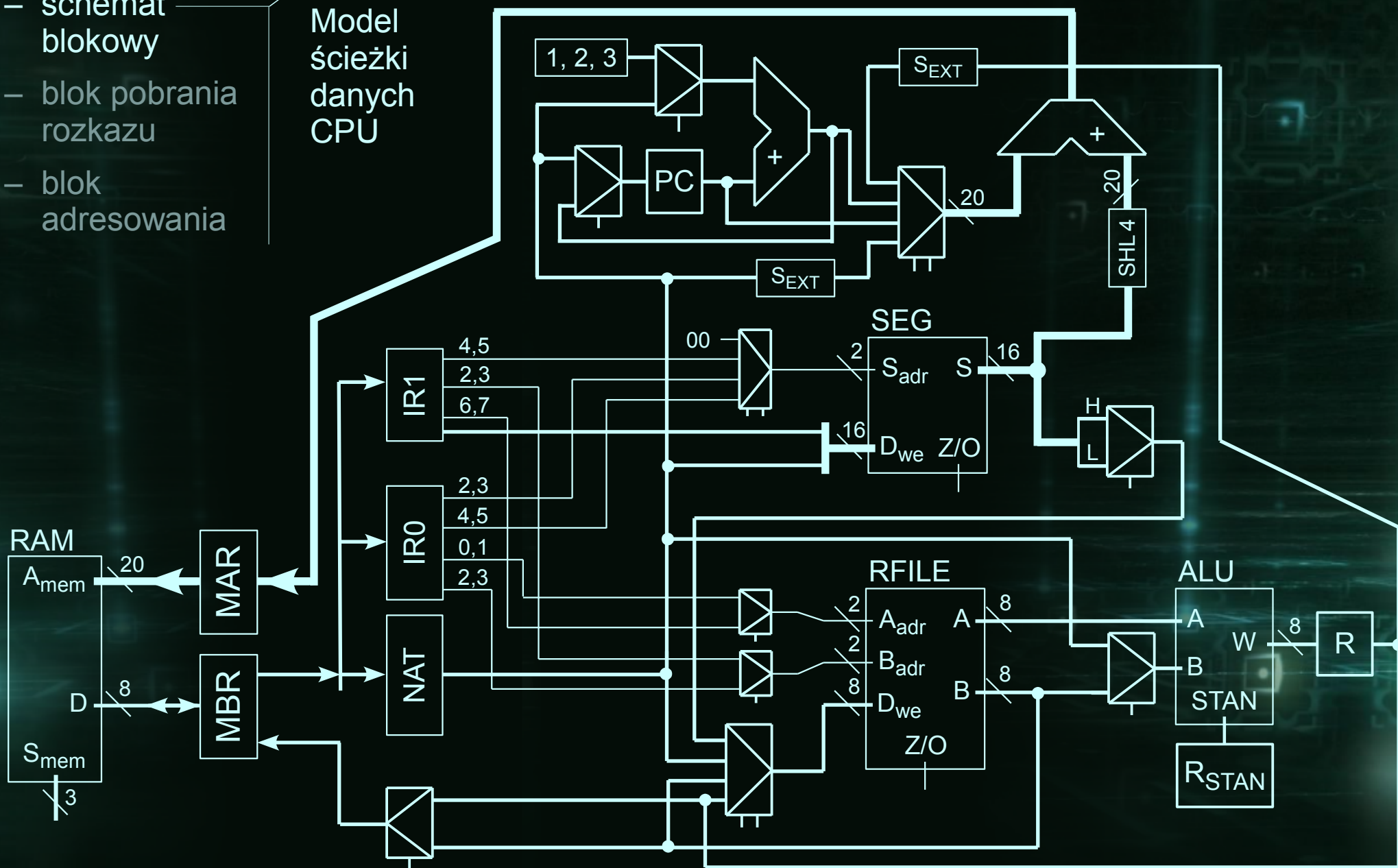

Projekt μP – ścieżka danych

Projekt μP – ścieżka danych

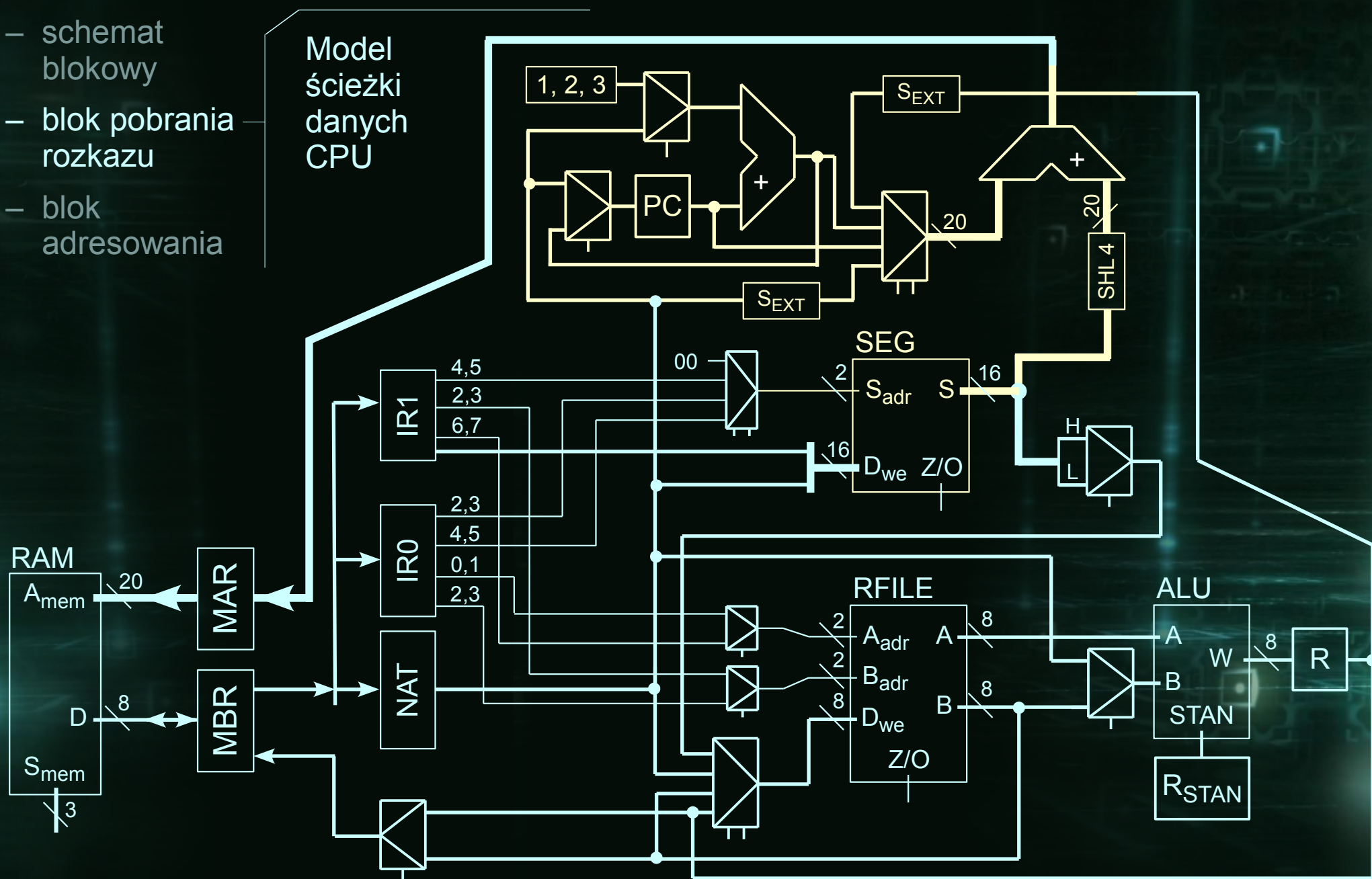
projekt ścieżki danych CPU dla założeń z wykładu nr 4

- schemat blokowy
- blok pobrania rozkazu
- blok adresowania

Model
ścieżki
danych
CPU

projekt ścieżki danych CPU dla założeń z wykładu nr 4

- # Model ścieżki danych CPU

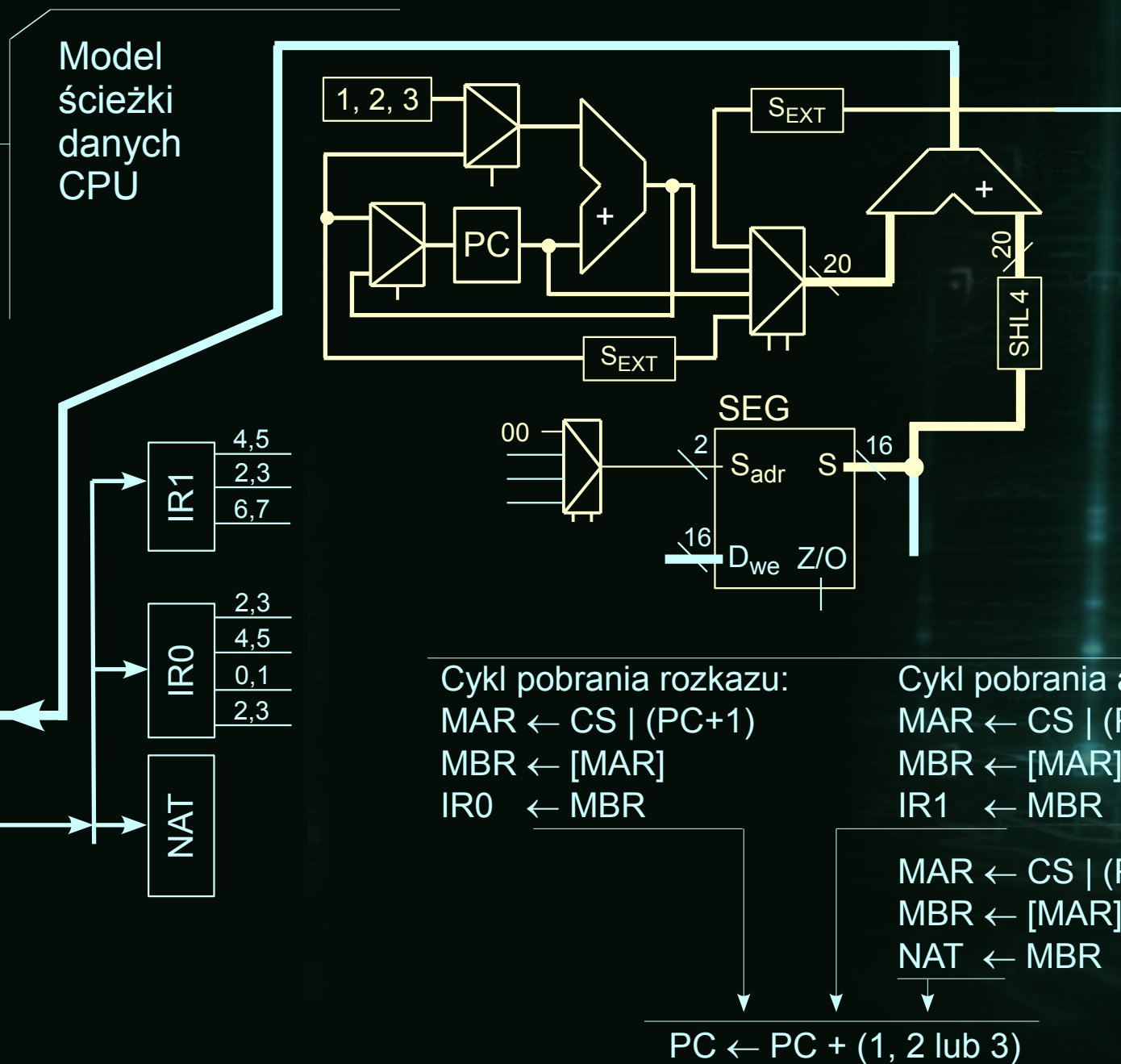

Projekt μP – ścieżka danych

projekt ścieżki danych CPU dla założeń z wykładu nr 4

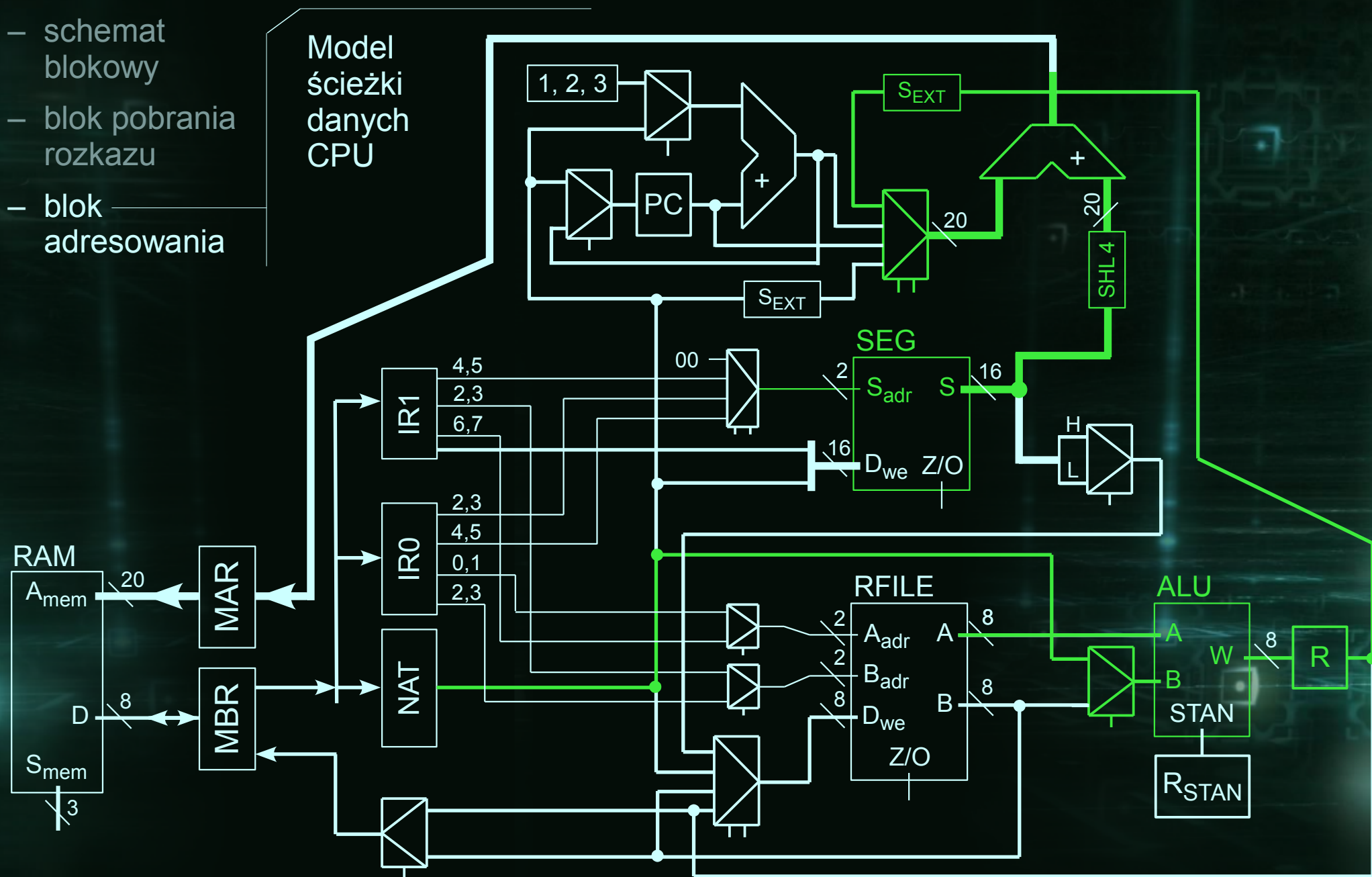
- schemat blokowy
- blok pobrania rozkazu
- blok adresowania

Projekt μP – ścieżka danych

projekt ścieżki danych CPU dla założeń z wykładu nr 4

- schemat blokowy
- blok pobrania rozkazu
- blok adresowania

Synteza ścieżki danych

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły procesora są układami logicznymi o dużej złożoności. Z tego powodu do ich syntezy wykorzystuje się programy CAD oraz języki opisu sprzętu.

Pojęcia:

- programy CAD
- jakość syntezy
- języki HDL

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

Moduły procesora są układami logicznymi o dużej złożoności. Z tego powodu do ich syntezy wykorzystuje się programy CAD oraz języki opisu sprzętu.

– język VHDL

Pojęcia:

– przykłady modułów

- programy CAD
- jakość syntezy
- języki HDL

Aplikacje **CAD** (Computer Aid Design) stanowią oprogramowanie wspomagające projektowanie metodami komputerowymi – w przypadku **syntezy** układów cyfrowych generują strukturę logiczną na podstawie opisu graficznego lub słownego. Przykładami programów CAD są:

- Altera MAX+PLUS II, Altera Quartus II,
- Aldec Active-HDL,
- produkty firmy Mentor Graphics,
- produkty firmy XILINX.

Obecnie większość systemów **EDA** (Electronic Design Automation) umożliwia korzystanie z modułów **IP**.

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

Moduły procesora są układami logicznymi o dużej złożoności. Z tego powodu do ich syntezy wykorzystuje się programy CAD oraz języki opisu sprzętu.

– język VHDL

Pojęcia:

– przykłady modułów

- programy CAD
- jakość syntezy
- języki HDL

Aplikacje CAD (Computer Aid Design) stanowią oprogramowanie wspomagające projektowanie metodami komputerowymi – w przypadku syntezy układów cyfrowych generują strukturę logiczną na podstawie opisu graficznego lub słownego. Przykładami programów CAD są:

- Altera MAX+PLUS II, Altera Quartus II,
- Aldec Active-HDL,
- produkty firmy Mentor Graphics,
- produkty firmy XILINX.

Obecnie większość systemów EDA (Electronic Design Automation) umożliwia korzystanie z modułów IP.

Obecnie programy EDA stosują wyrafinowane metody syntezy układów logicznych. W przypadku translacji **języków HDL** stosują jednak metody uniwersalne, które nie zawsze generują najlepsze wyniki, ale są akceptowalne dla krótkich serii aplikacji lub wykonywanych na potrzeby **szybkiego prototypowania**.

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

– język VHDL

– przykłady modułów

Moduły procesora są układami logicznymi o dużej złożoności. Z tego powodu do ich syntezy wykorzystuje się programy CAD oraz języki opisu sprzętu.

Pojęcia:

- programy CAD
- jakość syntezy
- języki HDL

W syntezie złożonych układów cyfrowych wykorzystuje się języki opisu sprzętu **HDL**. Powszechnie stosuje się:

- **VHDL** (VHSIC HDL),
- Verilog,
- **AHDL** (Altera HDL),
- SystemC.

Opis układu w języku HDL przypomina składniowo programowanie. Różnice dotyczą interpretacji kodu, który w języku HDL odpowiada często **równoległym działającym modułom** rzeczywistego układu.

Poza syntezą układów, systemy EDA umożliwiają stosowanie różnych metod optymalizacji, np. **minimalizację funkcji logicznych**, **kodowanie stanów**, upraszczanie układów, stosowanie modułów IP (prefabrykatów), testowanie gotowych układów, itp..

Dużą popularnością wśród języków HDL cieszy się VHDL.

Aplikacje CAD (Computer Aid Design) stanowią oprogramowanie wspomagające projektowanie metodami komputerowymi – w przypadku syntezy układów cyfrowych generują strukturę logiczną na podstawie opisu graficznego lub słownego. Przykładami programów CAD są:

- Altera MAX+PLUS II, Altera Quartus II,
- Aldec Active-HDL,
- produkty firmy Mentor Graphics,
- produkty firmy XILINX.

Obecnie większość systemów EDA (Electronic Design Automation) umożliwia korzystanie z modułów IP.

Obecnie programy EDA stosują wyrafinowane metody syntezy układów logicznych. W przypadku translacji języków HDL stosują jednak metody uniwersalne, które nie zawsze generują najlepsze wyniki, ale są akceptowalne dla krótkich serii aplikacji lub wykonywanych na potrzeby szybkiego prototypowania.

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

– język VHDL

– przykłady
modułów

VHDL jest językiem HDL, którego składnia została oparta na języku Ada. Obecnie każdy system EDA potrafi interpretować VHDL.

Pojęcia:

- metody projektowania
- struktura pliku vhd
- składnia języka

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

– język VHDL

– przykłady
modułów

VHDL jest językiem HDL, którego składnia została oparta na języku Ada. Obecnie każdy system EDA potrafi interpretować VHDL.

Pojęcia:

- metody projektowania
- struktura pliku vhd
- składnia języka

W VHDL'u układ można opisać:

- **behawioralnie** – opis zachowania układu,
- **przepływowo** – odpowiada modelowi **RTL**,
- strukturalnie – odzwierciedla strukturę układu.

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

– język VHDL

– przykłady modułów

VHDL jest językiem HDL, którego składnia została oparta na języku Ada. Obecnie każdy system EDA potrafi interpretować VHDL.

Pojęcia:

- metody projektowania
- struktura pliku vhd
- składnia języka

W VHDL'u układ można opisać:

- behawioralnie – opis zachowania układu,
- przepływowo – odpowiada modelowi RTL,
- strukturalnie – odzwierciedla strukturę układu.

Plik układu VHDL'u składa się z:

- nagłówka modułu:

```
entity naz_modułu is
  generic ...
  port ...
end naz_modułu;
```

- opisu architektury:

```
architecture naz_arch of naz_modułu is
begin
  treść programu
end naz_arch;
```

W przypadku programu MAX+PLUS II nazwa modułu musi być identyczna z nazwą zamieszczoną po słowie **entity** (z pominięciem rozszerzenia pliku).

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

– język VHDL

– przykłady
modułów

VHDL jest językiem HDL, którego składnia została oparta na języku Ada. Obecnie każdy system EDA potrafi interpretować VHDL.

Pojęcia:

- metody projektowania
- struktura pliku vhd
- składnia języka

W VHDL'u układ można opisać:

- behawioralnie – opis zachowania układu,
- przepływowo – odpowiada modelowi RTL,
- strukturalnie – odzwierciedla strukturę układu.

Składnia języka VHDL odpowiada składni języka Ada. Język posiada również konstrukcje mające zastosowanie w syntezie układów cyfrowych.

Plik układu VHDL'u składa się z nagłówka modułu i opisu architektury ...

Elementy języka VHDL:

- typy podstawowe
- typy std_logic_1164
- zmienne i sygnały
- wyrażenia i operatory
- instrukcje if i case
- instrukcja loop
- proces i synchronizacja
- przypisania z listą wyboru

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

– język VHDL

– przykłady
modułów

VHDL jest językiem HDL, którego składnia została oparta na języku Ada. Obecnie każdy system EDA potrafi interpretować VHDL.

Pojęcia:

- metody projektowania
- struktura pliku vhd
- składnia języka

W VHDL'u układ można opisać:

- behawioralnie – opis zachowania układu,
- przepływowo – odpowiada modelowi RTL,
- strukturalnie – odzwierciedla strukturę układu.

Składnia języka VHDL odpowiada składni języka Ada. Język posiada również konstrukcje mające zastosowanie w syntezie układów cyfrowych.

Plik układu VHDL'u składa się z nagłówka modułu i opisu architektury ...

Elementy języka VHDL:

- typy podstawowe
- typy std_logic_1164
- zmienne i sygnały
- wyrażenia i operatory
- instrukcje if i case
- instrukcja loop
- proces i synchronizacja
- przypisania z listą wyboru

Do typów podstawowych należą typy liczbowe, kwantyfikatory fizyczne i typy wyliczeniowe. Do typów złożonych należą tablice i rekordy.

Ciągi bitowe:

- B"1001010" - ciąg binarny,
- O"126" - ciąg bitowy, odpowiada ciągowi B"001_010_110",
- X"56" - równoważny ciągowi bitowemu B"0101_0110".

Typ całkowity:

- definiuje się jako podzbiór liczb z zakresu: -2147483647..+2147483647,
- przykłady:
  - type byte is range 0 to 255;
  - type shortint is range -128 to 127;
  - type bit_indeks is range 31 downto 0;

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

– język VHDL

– przykłady modułów

VHDL jest językiem HDL, którego składnia została oparta na języku Ada. Obecnie każdy system EDA potrafi interpretować VHDL.

Pojęcia:

- metody projektowania
- struktura pliku vhd
- składnia języka

W VHDL'u układ można opisać:

- behawioralnie – opis zachowania układu,
- przepływowo – odpowiada modelowi RTL,
- strukturalnie – odzwierciedla strukturę układu.

Składnia języka VHDL odpowiada składni języka Ada. Język posiada również konstrukcje mające zastosowanie w syntezie układów cyfrowych.

Plik układu VHDL'u składa się z nagłówka modułu i opisu architektury ...

Elementy języka VHDL:

- typy podstawowe
- typy std_logic_1164
- zmienne i sygnały
- wyrażenia i operatory
- instrukcje if i case
- instrukcja loop
- proces i synchronizacja
- przypisania z listą wyboru

W wielu systemach projektowych głównie wykorzystywane są dwie biblioteki: STD oraz IEEE. W bibliotece IEEE występuje pakiet **std_logic_1164**, zawierający typy wielowartościowe: **std_logic** – odpowiednik typu **bit**, oraz **std_logic_vector** – odpowiednik typu **bit_vector** z biblioteki STD. Typ **std_logic** może przyjąć między innymi wartości: Z – wysoka impedancja, 0 – stan niski, 1 – stan wysoki, - – stan dowolny.

W celu użycia wymienionych typów wielowartościowych należy w pliku projektu umieścić następujące wiersze:

```
library ieee;
use ieee.std_logic_1164.all;
```


Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

– język VHDL

– przykłady
modułów

VHDL jest językiem HDL, którego składnia została oparta na języku Ada. Obecnie każdy system EDA potrafi interpretować VHDL.

Pojęcia:

- metody projektowania
- struktura pliku vhd
- składnia języka

W VHDL'u układ można opisać:

- behawioralnie – opis zachowania układu,
- przepływowo – odpowiada modelowi RTL,
- strukturalnie – odzwierciedla strukturę układu.

Składnia języka VHDL odpowiada składni języka Ada. Język posiada również konstrukcje mające zastosowanie w syntezie układów cyfrowych.

Plik układu VHDL'u składa się z nagłówka modułu i opisu architektury ...

Elementy języka VHDL:

- typy podstawowe
- typy std_logic_1164
- zmienne i sygnały
- wyrażenia i operatory
- instrukcje if i case
- instrukcja loop
- proces i synchronizacja
- przypisania z listą wyboru

VHDL posiada elementy mające nazwę i wartość: stałe, zmienne i sygnały.

Stałe:

- **constant** e: int4 := 271828;

Zmienne:

- **variable** licznik: integer := 0;

Sygnały:

- **signal** nazwa: typ;

W VHDL zmienne służą do obliczeń wartości tymczasowych i nie są zamieniane na fizyczne elementy układu. **Sygnały po syntezie przyjmują najczęściej w układzie postać fizyczną** – połączenia, wejścia/wyjścia modułów, itp.

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

– język VHDL

– przykłady modułów

VHDL jest językiem HDL, którego składnia została oparta na języku Ada. Obecnie każdy system EDA potrafi interpretować VHDL.

Pojęcia:

- metody projektowania
- struktura pliku vhd
- składnia języka

W VHDL'u układ można opisać:

- behawioralnie – opis zachowania układu,
- przepływowo – odpowiada modelowi RTL,
- strukturalnie – odzwierciedla strukturę układu.

Składnia języka VHDL odpowiada składni języka Ada. Język posiada również konstrukcje mające zastosowanie w syntezie układów cyfrowych.

Plik układu VHDL'u składa się z nagłówka modułu i opisu architektury ...

Elementy języka VHDL:

- typy podstawowe
- typy std_logic_1164
- zmienne i sygnały
- wyrażenia i operatory
- instrukcje if i case
- instrukcja loop
- proces i synchronizacja
- przypisania z listą wyboru

Podobnie jak inne języki programowania, także VHDL zawiera liczne wyrażenia i operatory. W poniższej tabeli zostały zdefiniowane operatory w kolejności ich priorytet.

**	abs	not
*	/	mod
+ (znak)	- (znak)	
+	-	&
=	/=	< <= > >=
and	or	nand nor xor

najwyższy

↑
priorytet
↓

najniższy

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

– język VHDL

– przykłady modułów

VHDL jest językiem HDL, którego składnia została oparta na języku Ada. Obecnie każdy system EDA potrafi interpretować VHDL.

Pojęcia:

- metody projektowania
- struktura pliku vhd
- składnia języka

W VHDL'u układ można opisać:

- behawioralnie – opis zachowania układu,
- przepływowo – odpowiada modelowi RTL,
- strukturalnie – odzwierciedla strukturę układu.

Składnia języka VHDL odpowiada składni języka Ada. Język posiada również konstrukcje mające zastosowanie w syntezie układów cyfrowych.

Plik układu VHDL'u składa się z nagłówka modułu i opisu architektury ...

Elementy języka VHDL:

- typy podstawowe
- typy std_logic_1164
- zmienne i sygnały
- wyrażenia i operatory
- instrukcje if i case
- instrukcja loop
- proces i synchronizacja
- przypisania z listą wyboru

Instrukcja IF ma postać:

```

• if warunek0 then
    instrukcje
  { elsif warunek1 then
    instrukcje }
  [ else
    instrukcje ]
end if;
```

Instrukcja CASE ma postać:

```

• case wyrażenie is
    when warunek_wyboru0 => instrukcje;
  { when warunek_wyboru1 => instrukcje; }
  [ when others => instrukcje; ]
end case;
```

Przykład:

```

case kod_instrukcji is
  when x"00"      => dodawanie;
  when x"01" | x"10" => czekanie;
  when others    => nieznany_kod;
end case;
```


Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

– język VHDL

– przykłady modułów

VHDL jest językiem HDL, którego składnia została oparta na języku Ada. Obecnie każdy system EDA potrafi interpretować VHDL.

Pojęcia:

- metody projektowania
- struktura pliku vhd
- składnia języka

W VHDL'u układ można opisać:

- behawioralnie – opis zachowania układu,
- przepływowo – odpowiada modelowi RTL,
- strukturalnie – odzwierciedla strukturę układu.

Składnia języka VHDL odpowiada składni języka Ada. Język posiada również konstrukcje mające zastosowanie w syntezie układów cyfrowych.

Plik układu VHDL'u składa się z nagłówka modułu i opisu architektury ...

Elementy języka VHDL:

- typy podstawowe
- typy std_logic_1164
- zmienne i sygnały
- wyrażenia i operatory
- instrukcje if i case
- instrukcja loop
- proces i synchronizacja
- przypisania z listą wyboru

Instrukcja pętli ma postać:

- [nazwa_pętli:]
[**while** warunek] |
[**for** parametry] **loop**
instrukcje;
end loop;

W pętli można stosować:

- przejście do następnej iteracji:
next [nazwa_pętli] **when** warunek;
- wyjście z pętli:
exit [nazwa_pętli] **when** warunek;

Przykłady pętli:

- **loop**
instrukcje;
end loop;
- **while** i < dlugosc **loop**
i := i+1;
end loop;
- **for** i **in** tab'low **to** tab'high **loop**
tab(i) := 0;
end loop;

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

– język VHDL

– przykłady
modułów

VHDL jest językiem HDL, którego składnia została oparta na języku Ada. Obecnie każdy system EDA potrafi interpretować VHDL.

Pojęcia:

- metody projektowania
- struktura pliku vhd
- składnia języka

W VHDL'u układ można opisać:

- behawioralnie – opis zachowania układu,
- przepływowo – odpowiada modelowi RTL,
- strukturalnie – odzwierciedla strukturę układu.

Składnia języka VHDL odpowiada składni języka Ada. Język posiada również konstrukcje mające zastosowanie w syntezie układów cyfrowych.

Plik układu VHDL'u składa się z nagłówka modułu i opisu architektury ...

Elementy języka VHDL:

- typy podstawowe
- typy std_logic_1164
- zmienne i sygnały
- wyrażenia i operatory
- instrukcje if i case
- instrukcja loop
- proces i synchronizacja
- przypisania z listą wyboru

Podstawową jednostką **opisu behawioralnego** jest **proces**. W obrębie procesu definiuje się instrukcje, które wykonywane są sekwencyjnie w odpowiedzi na pojawiające się zdarzenia (zmiany stanu). **Jeżeli więcej niż jeden proces zostanie uaktywniony w tym samym czasie, to instrukcje tych procesów są wykonywane równolegle.** Deklaracja bloku procesu ma postać:

```
[nazwa_procesu:] process [(lista_sygnałów)] is  
    część_deklaracyjna  
    begin  
        instrukcje  
    end process [nazwa_procesu];
```

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

– język VHDL

– przykłady
modułów

VHDL jest językiem HDL, którego składnia została oparta na języku Ada. Obecnie każdy system EDA potrafi interpretować VHDL.

Pojęcia:

- metody projektowania
- struktura pliku vhd
- składnia języka

W VHDL'u układ można opisać:

- behawioralnie – opis zachowania układu,
- przepływowo – odpowiada modelowi RTL,
- strukturalnie – odzwierciedla strukturę układu.

Składnia języka VHDL odpowiada składni języka Ada. Język posiada również konstrukcje mające zastosowanie w syntezie układów cyfrowych.

Plik układu VHDL'u składa się z nagłówka modułu i opisu architektury ...

Elementy języka VHDL:

- typy podstawowe
- typy std_logic_1164
- zmienne i sygnały
- wyrażenia i operatory
- instrukcje if i case
- instrukcja loop
- proces i synchronizacja
- przypisania z listą wyboru

W ogólności proces jest blokiem wykonywanym współbieżnie z innymi procesami. Wstrzymanie pracy procesu jest możliwe w dwóch przypadkach:

- gdy **warunek wznowienia** nie jest spełniony: w takim przypadku zatrzymanie procesu zostanie wykonane po wykonaniu jego ostatniej instrukcji,
- gdy zostanie wykonana instrukcja **wait**: zatrzymanie procesu nastąpi po instrukcji wait.

Postać instrukcji wait jest następująca:

- **wait** [on sygnał {, sygnał}]

Procesy można synchronizować z poziomami logicznymi sygnałów:

- przez wykrywanie zmiany sygnałów wymienionych w deklaracji,
- przez warunek, np.: **(clk'event and clk = '0')** ...
- makrodefinicją: **rising_edge(clk)** ...

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

– język VHDL

– przykłady
modułów

VHDL jest językiem HDL, którego składnia została oparta na języku Ada. Obecnie każdy system EDA potrafi interpretować VHDL.

Pojęcia:

- metody projektowania
- struktura pliku vhd
- składnia języka

W VHDL'u układ można opisać:

- behawioralnie – opis zachowania układu,
- przepływowo – odpowiada modelowi RTL,
- strukturalnie – odzwierciedla strukturę układu.

Składnia języka VHDL odpowiada składni języka Ada. Język posiada również konstrukcje mające zastosowanie w syntezie układów cyfrowych.

Plik układu VHDL'u składa się z nagłówka modułu i opisu architektury ...

Elementy języka VHDL:

- typy podstawowe
- typy std_logic_1164
- zmienne i sygnały
- wyrażenia i operatory
- instrukcje if i case
- instrukcja loop
- proces i synchronizacja
- przypisania z listą wyboru

Przypisanie z listą wyboru jest podobne w implementacji do przypisania warunkowego. Deklaracja tego przypisania ma postać:

with wyrażenie **select**

sygnał <= wartość **when** warunek {, wartość **when** warunek};

Przykład:

with funkcje_alu **select**

```
wynik_alu <= op1 + op2   when alu_plus | alu_plusplus,
                op1 - op2   when alu_minus | alu_minusminus,
                op1 and op2  when alu_and,
                op1 or op2   when alu_or;
```


Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

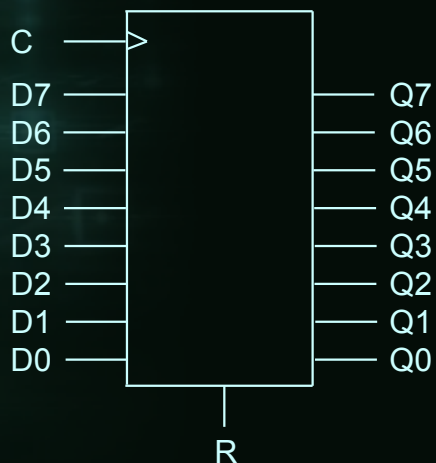
Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

Wykorzystując język VHDL można w łatwy sposób modelować złożone układy cyfrowe, np. równoległy rejestr n-bitowy.

W pliku projektu należy umieścić dyrektywy biblioteki **ieee** i pakietu **std_logic_1164**.

Plik regn.vhd:

```
entity regn is
    generic (n: positive := 8);
    port (C, R: in std_logic;
          D:   in std_logic_vector(n-1 downto 0);
          Q:   out std_logic_vector(n-1 downto 0)
    );
end regn;

architecture regn_arch of regn is
begin
    process (R, C)
    begin
        if R = '1' then Q <= (others => '0');
        elsif rising_edge(C) then Q <= D;
        end if;
    end process;
end regn_arch;
```

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

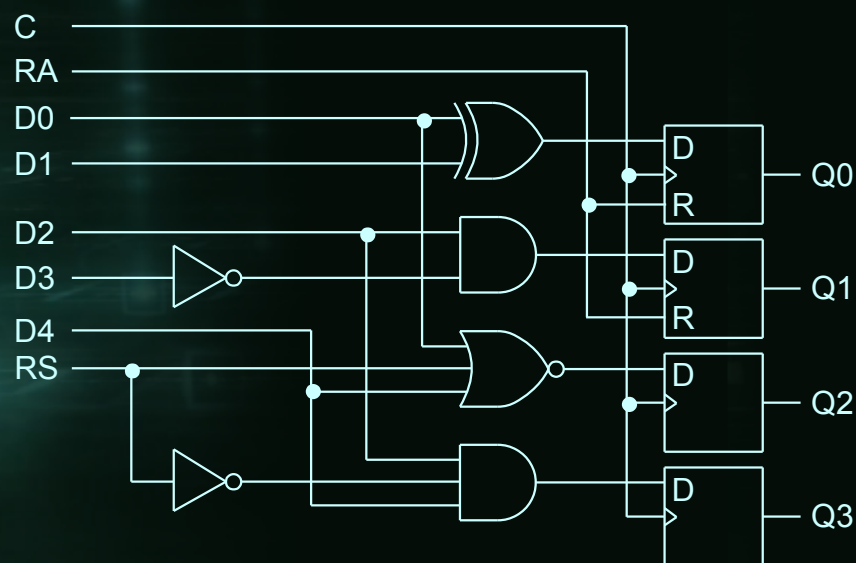
- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

Poniższy układ zostanie przedstawiony w postaci behawioralnej i przepływowej. W obu stylach nagłówek **entity** jest taki sam.

Nagłówek pliku reg_rars.vhd:

```
library ieee;
use ieee.std_logic_1164.all;

entity reg_rars is
    port (C, RA, RS: in std_logic;
          D:         in std_logic_vector(4 downto 0);
          Q:         out std_logic_vector(3 downto 0)
    );
end reg_rars;
```

W ogólności sygnały mogą mieć charakter kombinacyjny lub rejestrowy. Zadeklarowane wyjścia będą sygnałami, które po syntezie będą wyjściami przerzutników (rejestrów).

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

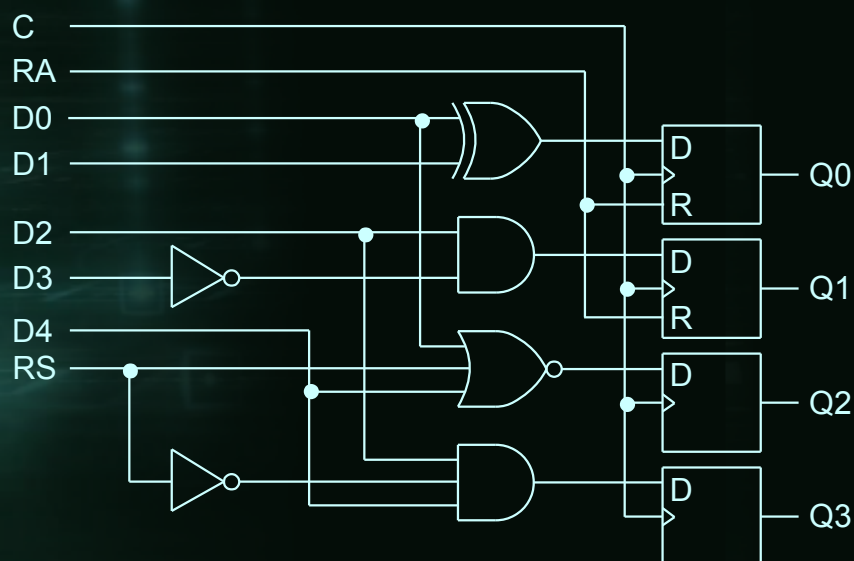
- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

Poniższy układ zostanie przedstawiony w postaci **behawioralnej** i przepływowej. W obu stylach nagłówek **entity** jest taki sam.

Opis behawioralny układu reg_rars:

architecture reg_rars_arch **of** reg_rars **is**
begin

p0: **process**

begin

if RA = '1' **then** Q(0) <= '0';

else

wait until rising_edge(C);

Q(0) <= D(0) **xor** D(1);

end if;

end process p0;

p1: **process** (C, RA)

begin

if RA = '1' **then** Q(1) <= '0';

elsif rising_edge(C) **then**

Q(1) <= D(2) **and not** D(3);

end if;

end process p1;

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

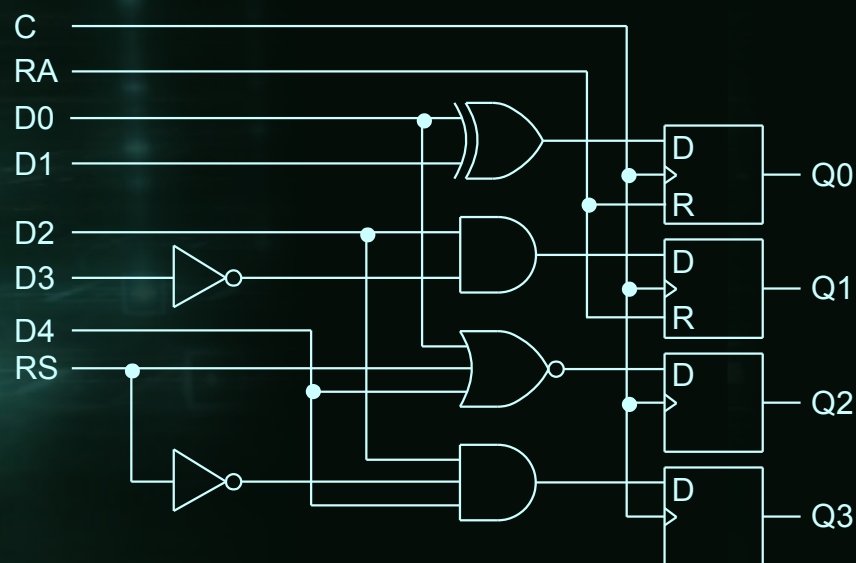
- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

Poniższy układ zostanie przedstawiony w postaci **behawioralnej** i przepływowej. W obu stylach nagłówek **entity** jest taki sam.

Opis behawioralny układu reg_rars:

```
...
p2: process
  begin
    wait until rising_edge(C);
    Q(2) <= not (D(0) or D(4) or RS));
  end process p2;
p3: process (C)
  begin
    if rising_edge(C) then
      if RS = '1' then Q(3) <= '0';
      else Q(3) <= D(2) and D(4);
      end if;
    end process p3;
end reg_rars_arch;
```


Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

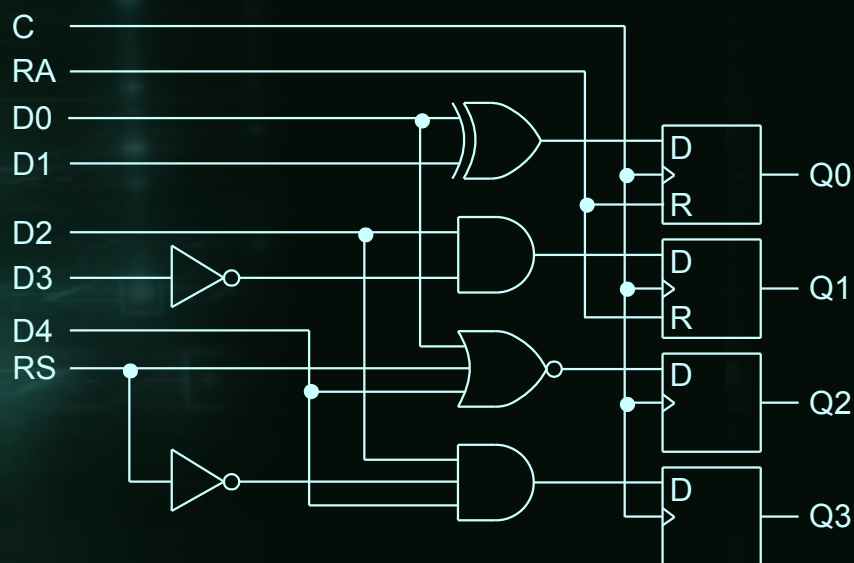
- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

Poniższy układ zostanie przedstawiony w postaci behawioralnej i [przepływowej](#). W obu stylach nagłówek **entity** jest taki sam.

Opis przepływowy układu reg_rars:

```
architecture reg_rars_arch of reg_rars is
    procedure regn (signal C: in std_logic;
                    signal R, D: in std_logic_vector;
                    signal Q: out std_logic_vector) is
        variable rr: boolean;
    begin
        rr := rising_edge(C);
        for i in R'range loop
            if R(i) = '1' then Q(i) <= '0';
            elsif rr then Q(i) <= D(i);
            end if;
        end loop;
    end regn;

    signal w, z: std_logic_vector(3 downto 0);
    ...
end architecture;
```

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

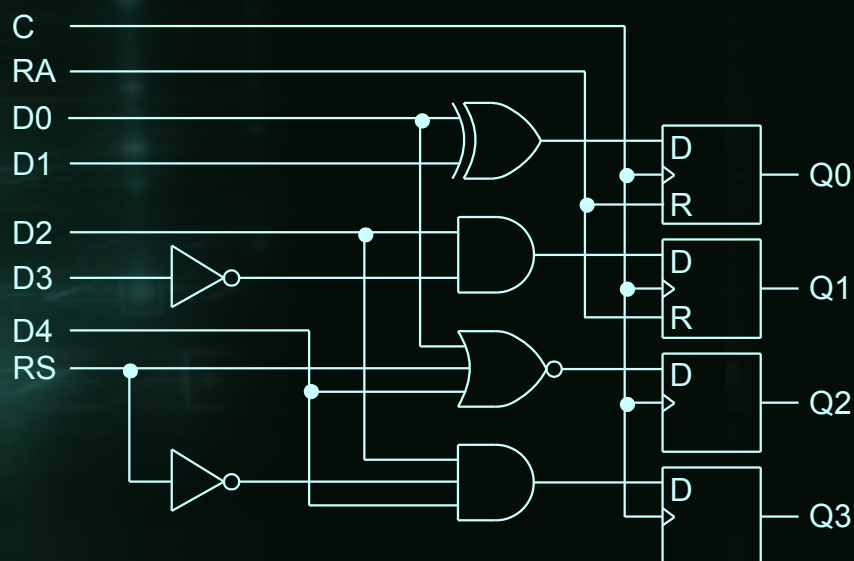
- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

Poniższy układ zostanie przedstawiony w postaci behawioralnej i [przepływowej](#). W obu stylach nagłówek **entity** jest taki sam.

Opis przepływowy układu reg_rars:

...

```
begin -- architecture
  w(0) <= D(0) xor D(1);
  w(1) <= D(2) and not D(3);
  w(2) <= not (D(0) or D(4) or RS);
  w(3) <= (not RS) and D(2) and D(4);
  z <= ('0', '0', RA, RA);
  regn(C, z, w, Q);
end regrars_arch;
```

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

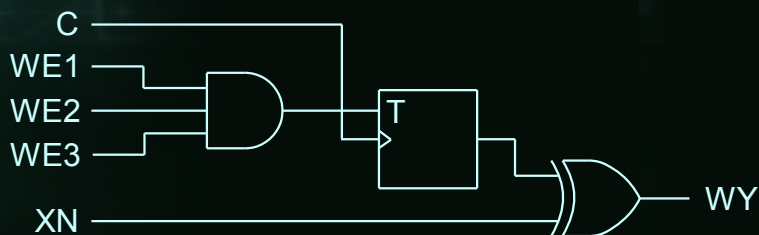
- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

W opisie **strukturalnym** opisuje się architekturę połączeń układów o prostszej strukturze (gotowych modułów), które deklaruje się słowem **component**.

Połączenia między wejściami i wyjściami modułów wymagają deklaracji sygnałów pomocniczych. Do wejść modułów mogą być przypisane wartości stałe lub wyrażenia.

Połączenia modułów tworzy się wykorzystując instrukcję łączenia komponentów **port map**.

Poniższy przykład składa się z trzech komponentów: bramek and i xor oraz przerzutnika typu T.

Moduł bramki AND3:

```
entity and3 is  
    port (A, B, C: in std_logic; Y: out std_logic);  
end and3;
```

```
architecture and3_arch of and3 is  
begin
```

```
    Y <= A and B and C;  
end and3;
```

Moduł bramki XOR2:

```
entity xor2 is  
    port (A, B: in std_logic; Y: out std_logic);  
end xor2;
```

```
architecture xor2_arch of xor2 is  
begin
```

```
    Y <= A xor B;  
end xor2;
```

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

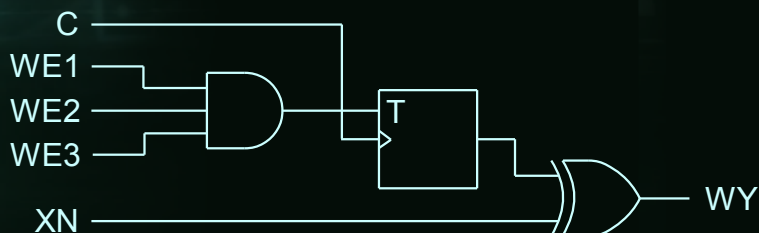
- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

W opisie **strukturalnym** opisuje się architekturę połączeń układów o prostszej strukturze (gotowych modułów), które deklaruje się słowem **component**.

Połączenia między wejściami i wyjściami modułów wymagają deklaracji sygnałów pomocniczych. Do wejść modułów mogą być przypisane wartości stałe lub wyrażenia.

Połączenia modułów tworzy się wykorzystując instrukcję łączenia komponentów **port map**.

Poniższy przykład składa się z trzech komponentów: bramek and i xor oraz przerzutnika typu T.

Moduł przerzutnika typu T:

```
entity fft is
    port (T, C, R: in std_logic;
          Q: out std_logic);
end fft;

architecture fft_arch of fft is
    signal tt: std_logic;
begin
    process (C, R)
    begin
        if R = '1' then tt <= '0';
        elsif rising_edge(C) then tt <= tt xor T;
        end if;
    end process;
    Q <= tt;
end fft_arch;
```


Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

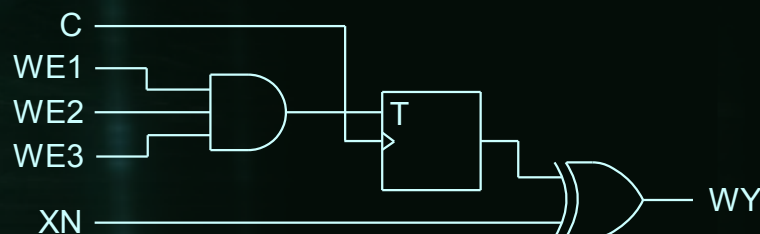
- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

Opis **strukturalny** układu:


```
entity układ is
  port (C, WE1, WE2, WE3, XN: in std_logic;
        WY: out std_logic);
end układ;
```

```
architecture układ_arch of układ is
```

```
  component and3
```

```
    port (A, B, C: in std_logic := '1';
          Y: out std_logic);
```

```
  end component;
```

```
  component xor2
```

```
    port (A, B: in std_logic;
          Y: out std_logic);
```

```
  end component;
```

```
  component fft
```

```
    port (T, C, R: in std_logic;
          Q: out std_logic);
```

```
  end component;
```

```
  signal T1, QW, B_WY: std_logic;
```

```
begin
```

```
  B0: and3 port map (WE1, WE2, WE3, T1);
```

```
  T0: fft port map (T => T1, C => C, R => '0', Q => QW);
```

```
  B1: xor2 port map (A => QW, B => XN, Y => B_WY);
```

```
  WY <= B_WY;
```

```
end układ_arch;
```

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

W tym przykładzie układ został wykonany w stylu **behawioralnym**. Moduł wykonuje operacje:

- funkcje logiczne: **not**, **and**, **nand**, **or**, **nor**, **xor**, **xnor**,
- operacje arytmetyczne (U2): **+**, **-**, **++**, **--**, **>>>**, **<<<**.

Układ posiada dodatkowe sygnały wyjściowe:

SGN – bit znaku, OV – bit przepełnienia, CO – wyjście przepełnienia, ZERO – bit zerowego wyniku operacji.

Operację wybiera się przez magistralę 4-bitową M.

M ₃ M ₂ M ₁ M ₀	operacja	M ₃ M ₂ M ₁ M ₀	operacja
0 0 0 0	P	1 0 0 0	P + Q
0 0 0 1	~P	1 0 0 1	P – Q
0 0 1 0	PQ	1 0 1 0	P + 1
0 0 1 1	~(PQ)	1 0 1 1	P – 1
0 1 0 0	P v Q	1 1 0 0	SHL P
0 1 0 1	~(P v Q)	1 1 0 1	SHR P
0 1 1 0	P ⊕ Q	1 1 1 0	00...0
0 1 1 1	~(P ⊕ Q)	1 1 1 1	11...1

Plik alu.vhd:

```

library ieee;
use ieee.std_logic_1164.all;
use ieee.std_logic_unsigned.all;

entity alu is
  generic (N: positive := 8);
  port (P, Q: in std_logic_vector(N-1 downto 0);
        M: in std_logic_vector(3 downto 0);
        F: out std_logic_vector(N-1 downto 0);
        SGN, OV, CO, ZERO: out std_logic);
end alu;

architecture alu_arch of alu is
  signal tF: std_logic_vector(N-1 downto 0);
  signal tCO: std_logic;
  ...

```

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

Plik alu.vhd – ciąg dalszy:

begin

ALU: process (M, P, Q)

begin

case M is

```
when "0000" => tF <= P;
when "0001" => tF <= not P;
when "0010" => tF <= P and Q;
when "0011" => tF <= P nand Q;
when "0100" => tF <= P or Q;
when "0101" => tF <= P nor Q;
when "0110" => tF <= P xor Q;
when "0111" => tF <= not (P xor Q);
when "1000" => tF <= P + Q;
when "1001" => tF <= P - Q;
when "1010" => tF <= P + 1;
when "1011" => tF <= P - 1;
```

...

...

```
when "1100" => tF <= P(N-2 downto 0) & '0';
when "1101" => tF <= '0' & P(N-1 downto 1);
when "1110" => tF <= (others => '0');
when "1111" => tF <= (others => '1');
when others => tF <= (others => '0');
```

end case;

F <= tF;

...

Wewnątrz procesu ALU należy również obliczyć wartości bitów stanu i przypisać je do odpowiednich sygnałów.

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

Plik alu.vhd – ciąg dalszy:

```
...  
if M > "0111" and M < "1100" then  
    -- przeniesienie  
    tCO <= (P(N-1) and Q(N-1)) or  
           (not tF(N-1) and  
            (P(N-1) xor Q(N-1)));  
    -- bit znaku  
    SGN <= tF(N-1);  
    -- przepelnienie  
    OV <= tCO xor (tF(N-1) xor  
                  P(N-1) xor Q(N-1));  
else  
    tCO <= '0';  
    SGN <= '0';  
    OV <= '0';  
end if;  
...
```

```
...  
CO <= tCO;  
if tF = 0 then  
    ZERO <= '1';  
else  
    ZERO <= '0';  
end if;  
end process ALU;  
end alu_arch;
```


Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

Architektura układów **FLEX**, **STRATIX** i innych jest złożona, a same układy oferują bogate możliwości, których nie można wprost wykorzystać podczas tworzenia opisów układów w języku VHDL. Aby umożliwić korzystanie z tych szczególnych własności, Altera udostępnia parametryzowane moduły, które zostały zadeklarowane jako komponenty w pakiecie **lpm_components**.

Dostępne moduły mają rozbudowaną listę parametrów wymienionych w sekcjach **generic** w nagłówkach komponentów. Podczas projektowania zmianę parametrów wykonuje się przez użycie polecenia **generic map**.

Moduł LPM	Opis działania
- podstawowe: lpm_and lpm_bustri lpm_clshift lpm_decode lpm_or lpm_xor lpm_max	- wielobitowa bramka AND, - wielobitowy bufor trójstanowy, - uniwersalny rejestr przesuwany, - dekodery 1 z n, - wielobitowa bramka OR, - wielobitowa bramka XOR, - multiplexer grupowy n na m.
- arytmetyczne: lpm_abs lpm_add_sub lpm_compare lpm_counter lpm_mult	- wartość bezwzględna, - wielobitowy sumator/subtraktor, - komparator dwóch liczb n-bitowych, - wielobitowy licznik dwójkowy, - wielobitowy multiplikator.

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

Architektura układów **FLEX**, **STRATIX** i innych jest złożona, a same układy oferują bogate możliwości, których nie można wprost wykorzystać podczas tworzenia opisów układów w języku VHDL. Aby umożliwić korzystanie z tych szczególnych własności, Altera udostępnia parametryzowane moduły, które zostały zadeklarowane jako komponenty w pakiecie **lpm_components**.

Dostępne moduły mają rozbudowaną listę parametrów wymienionych w sekcjach **generic** w nagłówkach komponentów. Podczas projektowania zmianę parametrów wykonuje się przez użycie polecenia **generic map**.

Moduł LPM	Opis działania
- pamięciowe:	
lpm_ram_dq	- pamięć RAM z oddzielnymi portami wejściowym i wyjściowym,
lpm_ram_io	- pamięć RAM z jednym portem dwukierunkowym I/O,
lpm_rom	- pamięć ROM
csdpram	- pamięć RAM z oddzielnymi portami wejściowym i wyjściowym współdzielona w jednym cyklu zegara,
csfifo	- pamięć FIFO.

Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

- wstęp
- język VHDL
- przykłady modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

Przykład użycia komponentu z biblioteki LPM: moduł pamięci **RAM 256x8** z użyciem pakietu **lpm_components** i modułu **lpm_ram_dq**, który implementuje pamięć z rozdzielonymi wejściami i wyjściami.

W przykładzie określono liczbę portów wejściowych (**lpm_width = 8**) oraz liczbę wejść adresowych (**lpm_widthad = 8**). Pozostałe parametry przyjmują wartości zdefiniowane w klauzuli **generic** nagłówka modułu:

- parametry **lpm_indata**, **lpm_address_control** i **lpm_outdata** określają typy portów - **rejestrowego** (REGISTERED) lub **nierejestrowe** UNREGISTERED,
- sygnały zegarowe **INCLOCK** i **OUTCLOCK** realizują odpowiednio operację synchronicznego zapisu (gdy **WE = '1'**) i odczytu danych z pamięci.

Moduł RAM 256x8:

```
library ieee;
use ieee.std_logic_1164.all;
library lpm;
use lpm.lpm_components.all;

entity ram256x8 is
  port(DATA: in std_logic_vector(7 downto 0);
        ADDR: in std_logic_vector(7 downto 0);
        WE, INCLOCK, OUTCLOCK: in std_logic;
        Q: out std_logic_vector(7 downto 0));
end ram256x8;

architecture ram256x8_arch of ram256x8 is
  component lpm_ram_dq
    generic (
      lpm_width: positive;
      lpm_type: String := "LPM_RAM_DQ";
      ...
```


Synteza ścieżki danych

wysokopoziomowa metoda syntezy układów logicznych

– wstęp

– język VHDL

– przykłady
modułów

Moduły VHDL wykonuje się stosując opis behawioralny, przepływowy lub strukturalny. Poniższe przykłady pokazują każdą z tych metod.

Przykłady:

- rejestr n-bitowy
- style projektowania
- moduły Altery w VHDL

Moduł RAM 256x8 ciąg dalszy:

```
...
lpm_widthad: positive;
lpm_numwords: natural := 8;
lpm_file: String := "UNUSED";
lpm_indata: String := "REGISTERED";
lpm_address_control: String := "REGISTERED";
lpm_outdata: String := "REGISTERED";
lpm_hint: String := "UNUSED");
port (
  data: in std_logic_vector (lpm_width-1 downto 0);
  address: in std_logic_vector (lpm_widthad-1 downto 0);
  we: in std_logic;
  inclock: in std_logic := '0';
  outclock: in std_logic := '0';
  q: out std_logic_vector (lpm_width-1 downto 0));
end component;
```

...

```
...
begin
  U1: lpm_ram_dq
    generic map (lpm_width => 8,
                  lpm_widthad => 8)
    port map (data => DATA,
              address => ADDR,
              we => WE,
              inclock => INCLOCK,
              outclock => OUTCLOCK,
              q => Q);
end ram256x8_arch;
```


Koniec wykładu